

УДК 658.7:339.5

**ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКСПОРТНОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА**

Жуленко К.Р. студентка,
Голомша Н.Є. к.е.н., доцент кафедри
адміністративного менеджменту та ЗЕД,
*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ, Україна*

Експорт одна з головних складових зовнішньоекономічної діяльності компанії та її зовнішньоекономічних зв'язків. Тож використання новітніх засобів і кращих методів організації експортної діяльності підприємства, вдосконалення роботи на зовнішніх ринках набувають першочергового значення для подальшого збільшення експортних операцій підприємств. Управління експортно-імпортною діяльністю підприємства розглядається як

комплекс дій, спрямованих на оптимізацію виробничих процесів задля ефективного використання конкурентного потенціалу та забезпечення економічної стійкості [1].

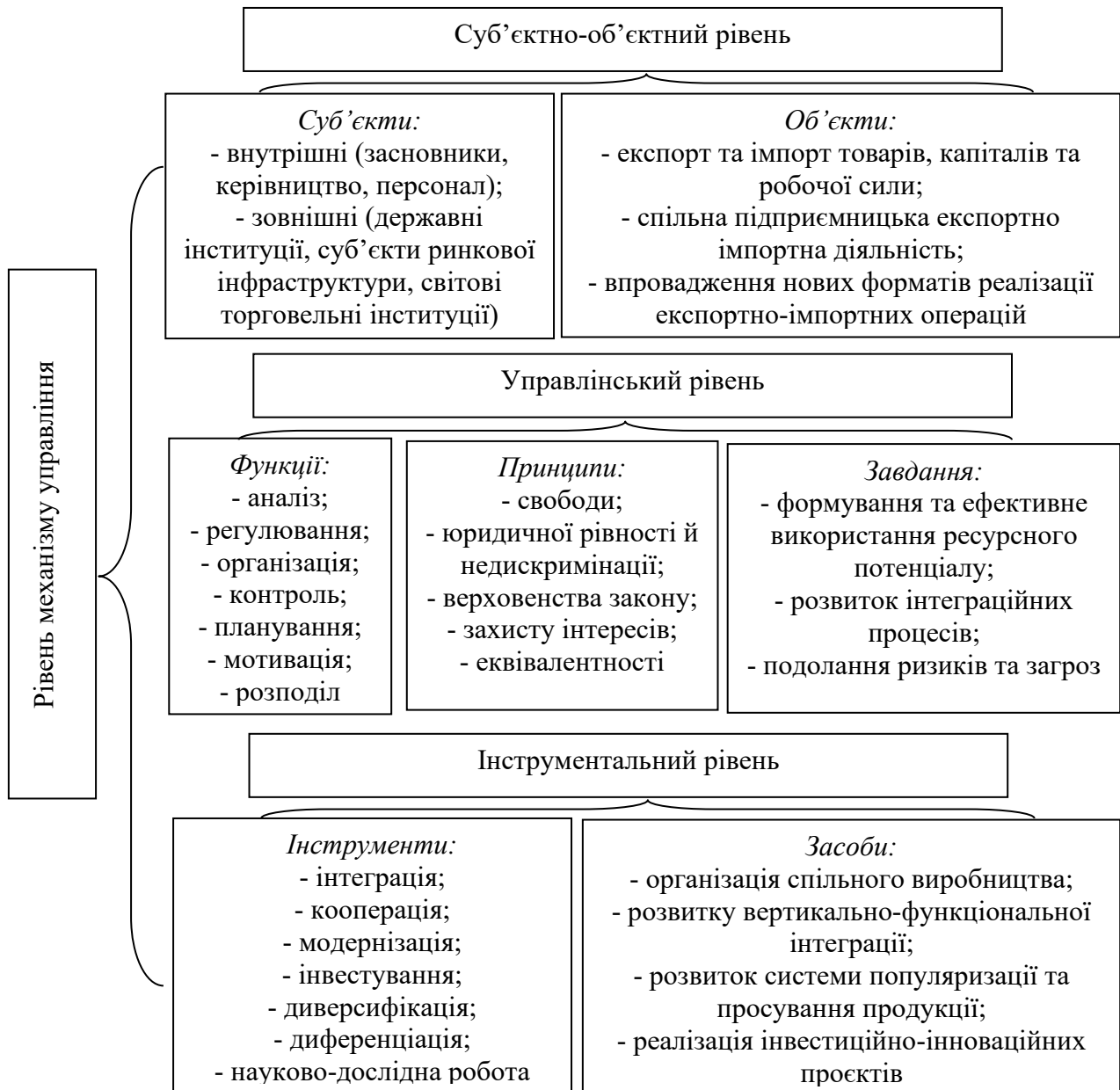

Рис. 1. Складові механізму управління експортно-імпортними операціями на підприємстві

Джерело: сформовано на основі [1]

Формування ефективного механізму управління передбачає розв'язання низки завдань: впровадження інноваційних технологій, зниження виробничих витрат,

підвищення якості продукції, скорочення витрат на всіх етапах виробничо-збутового циклу, а також розширення асортименту та номенклатури експортної продукції. Ключовою метою управлінської діяльності у сфері зовнішньоекономічних операцій є підвищення ефективності виробництва, що досягається через зростання рентабельності, продуктивності праці, якості товарів і зміцнення конкурентних позицій підприємства на міжнародному ринку. Процес формування механізму управління експортно-імпортними операціями охоплює три основні етапи: розробку, адаптацію та оцінювання.

Основні показники ефективності функціонування експортної діяльності підприємства наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Показники ефективності експортної діяльності підприємства

№ з/п	Показник	Методика розрахунку	Формула
1	Експортна квота	Відображає частку експорту у загальному обсязі реалізації продукції підприємства	$K_e = E/P \times 100\%$, де E – обсяг експорту, P – загальний обсяг продажів
2	Обсяг експорту	Загальна вартість товарів, вивезених за межі країни за певний період.	E у грошовому вираженні
3	Товарна структура експорту	Відображає розподіл експорту за товарними групами, дозволяє оцінити пріоритетні напрямки експорту.	$TS_i = E_i/E \times 100\%$, де E_i – обсяг експорту конкретної товарної групи
4	Географічна структура експорту	Визначає розподіл експорту за країнами та регіонами.	$GS_j = E_j/E \times 100\%$, де E_j – обсяг експорту в країну/регіон j
5	Темпи росту експорту	Показують динаміку зміни обсягу експорту порівняно з попереднім періодом.	$T_r = E_{\text{поточн}}/E_{\text{базис}} \times 100\%$
6	Темпи приросту експ.	Відображають абсолютне або відносне збільшення обсягу експорту за період.	$T_p = (E_{\text{поточн}} - E_{\text{базис}})/E_{\text{базис}} \times 100\%$

Джерело: сформовано на основі [2-4]

Розглянемо показники ефективності експортної діяльності компанії «МХП» за період 2022-2024 рр. (табл. 2).

Показники ефективності експорту компанії «МХП» у 2022-2024 рр.

№	Показник	Одиниця виміру	2022	2023	2024
1	Експортна виручка	млн дол. США	1601	1807	1840
2	Чистий виторг у грн.	Млн грн	69200	79650	76700
3	Валютний виторг за експортний товар	тис. Дол. США	96780	66569	71083
4	Діючий ринковий курс іноземної валюти	грн/дол. США	41,19	40,79	38,10
5	Додаткові витрати та митні платежі	тис. Дол. США	10290	11016	9701
6	Обсяг продажу за експортом	тонн	36822	36472	36972
7	Собівартість виробництва експ. Товару	тис. Дол. США	64259	73669	69260
8	Загальні витрати на експорт	тис. Дол. США	45040	47088	44941
9	Ефективність експорту	коэф.	11,93	13,15	15,23
10	Рентабельність експорту	%	32,14	39,52	43,19
11	Економічний ефект експорту	тис. Дол. США	91224	98626	103228

Джерело: сформовано на основі даних підприємства[5]

Управління експортною діяльністю компанії «МХП» у 2022-2024 рр. Можна визнати ефективним, однак подальше зростання потребує врахування зовнішніх загроз, серед яких – валютна нестабільність, підвищення витрат на логістику, регуляторні ризики зниження купівельної спроможності (рис. 2).

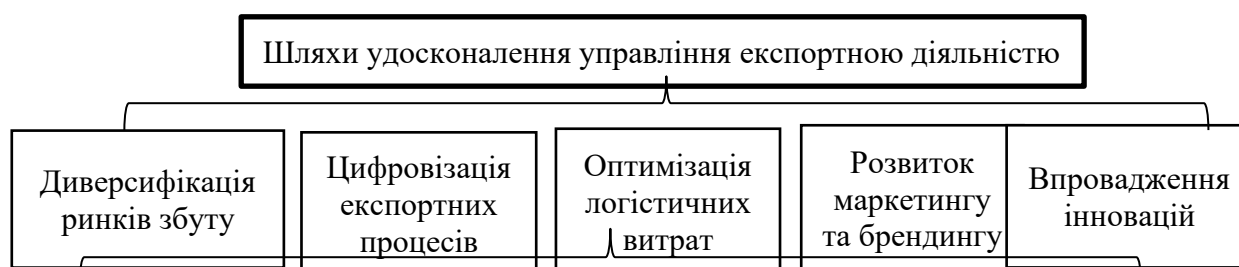

Рис. 2. Шляхи удосконалення управління експортною діяльністю МХП

Джерело: сформовано автором

Отже, удосконалення управління експортною діяльністю підприємства має базуватися на поєднанні інноваційних, організаційно-економічних і маркетингових інструментів, спрямованих на підвищення ефективності, зниження витрат і зміцнення позицій на міжнародному ринку.

Список використаних джерел

1. Бушовська Л.Б., Поплавська О.В., Ядуха С.Й. Формування механізму управління експортно-імпортними операціями в системі забезпечення

- економічної безпеки підприємств. *InnovationandSustainability*, №4, 119-128. URL: <https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/106> (дата звернення: 01.11.2025).
2. Гатілов А. Ю. Основні підходи до управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. *Економічний вісник Донбасу* № 3 (77), 2024. С. 149-157.
 3. Горященко Ю., Пильгун А., Швець А. Інноваційні підходи в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств / *Молодий вчений*. 2021. № 3 (91). С. 345-350. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/477/462>. (дата звернення: 25.10.2025).
 4. Гринько П. О. Формування системи показників діагностики ефективності експортно–імпоротної діяльності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 20. С. 122-125.
 5. Офіційний сайт ПрАТ «МХП». URL: <https://www.mhp.com.ua/uk/about>.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЛЕЙБНИЦ-ІНСТИТУТ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ
В КРАЇНАХ З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ (НІМЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ВАЙЄНШТЕФАН-ТРИЗДОРФ (НІМЕЧЧИНА)
СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ (СЛОВАЧЧИНА)
ЛАТВІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ (ЛАТВІЯ)

Факультет аграрного менеджменту

**Кафедра адміністративного менеджменту та
зовнішньоекономічної діяльності**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
студентів, аспірантів та молодих вчених**

**«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»**

04 листопада 2025 р.

Київ - 2025

УДК 338.43.01/.01 (075.8)

Науково-редакційна колегія:

Організаційний комітет:

ТОНХА Оксана – проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності НУБіП України, д.с.-г.н., професор, голова оргкомітету

ОСТАПЧУК Анатолій – в.о. декана факультету аграрного менеджменту, к.е.н., доцент, співголова оргкомітету

ШЛАУДЕРЕР Ральф – керівник Міжнародної школи Університету прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Міжнародний представник факультету сільського господарства, Представник з питань міжнародних освітніх програм і співпраці, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ГОРСЬКА Єлена – декан факультету економіки та менеджменту Словацького аграрного університету в Нітрі, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ПЕРЕХОЖУК Олександр – старший науковий співробітник Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою, PhD, професор, співголова оргкомітету

ЗЕВЕРТЕ-РІВЗА Сандія – дослідник Латвійського університету наук про життя та технологій, PhD, доцент, співголова оргкомітету

Члени оргкомітету:

КОВТУН Олена – завідувач кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, к.е.н., доцент;

БАСЮК Дарія – професор кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, д.е.н., професор

ЖЕМОЙДА Олександр – д.е.н., професор

ІБАТУЛЛІН Марат – д.е.н., професор

МОСТЕНСЬКА Тетяна – д.е.н., професор

ГОЛОМША Наталія – к.е.н., доцент

ДАВИДЕНКО Володимир – к.е.н., доцент

ДІБРОВА Лариса – к.е.н., доцент

КОВАЛЕНКО Наталія – к.е.н., доцент

КОЛЕСНИК Максим – к.е.н., доцент

КОСТЮК Ольга – к.е.н., доцент

КУЗЬМЕНКО Сергій – к.е.н., доцент

РАЛКО Олександра – к.е.н., доцент

ТЮРІНА Альона – к.е.н., доцент

ЧОРНЕНЬКА Людмила – к.е.н., доцент

ЯНЧЕВСЬКИЙ Руслан – к.е.н., доцент

ФАЙЧУК Олександр – к.е.н., доцент, секретар оргкомітету

МІЩЕНКО Іван – к.е.н., доцент, відповідальний за випуск збірника тез

Затверджено та рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради факультета аграрного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України (*протокол №4 від 20 листопада 2025 р.*).

«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 04 листопада 2025 р. – К.: НУБіП України, 2025. – 245 с.

У збірнику представлені результати дослідження проблем сучасного менеджменту в умовах воєнного стану та інтеграції України до ЄС. Видання розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, практиків і всіх тих, хто цікавиться питаннями сучасних підходів до управління підприємствами і національним господарством.

Матеріали викладені в авторській редакції. Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть автори.

© Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, факультет аграрного менеджменту НУБіП України, 2025

© Автори